

POSTANOWIENIE

27 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 27 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa Z. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko P.W., M.W. i T.S.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P.W., M.W. i T.S.
od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku
z 29 maja 2024 r., XVI Ca 876/23,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

a.w.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 7 czerwca 2023 r. Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku utrzymał w całości nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w Poznaniu w dniu 20 września 2019 r. (pkt I) oraz zasądził solidarnie od P.W., M.W. i T.S. na rzecz Z. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P. koszty procesu (pkt II).

Wyrokiem z 29 maja 2024 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił apelację pozwanych, skutkiem czego wywiedli oni od powołanego rozstrzygnięcia skargę kasacyjną. Na podstawie przepisu art. 398⁴ § 2 k.p.c. skarżący wniesli o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, gdyż jest oczywiście uzasadniona w związku

z naruszeniem art. 10 ustawy prawo wekslowe w związku z zapisami umowy o współpracy; art. 22 k.p. w zw. z art. 65 § 2 k.c., w zw. z art. 353 ze zn. 1 k.c.; art. 10 ustawy prawo wekslowe w zw. z § 3 ust. 6, § 4 ust. 16, § 8 ust. 10 pkt 2, 3 oraz 4, § 9 ust. 2 umowy o współpracy; a także art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej można stwierdzić wówczas, gdy naruszenie przepisów prawa, którego dopuścił się Sąd *meriti* przy wydawaniu orzeczenia, widoczne jest *prima facie*, czyli bez konieczności przeprowadzania wnikliwych analiz prawnych. Na skarżącym ciąży powinność przedstawienia we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej uzasadnienia nie dowolnego kwalifikowanego naruszenia przepisów prawa procesowego lub materialnego, lecz tylko takiego, które prowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Skonstruowany przez skarżącego wywód prawny powinien wykazać, że rozstrzygnięcie sądu obarczone jest szczególną wadą dostrzegalną dla osoby dysponującej podstawową wiedzą prawniczą. O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie jest władna przesądzić sama strona, lecz kompetencję do tego ma Sąd Najwyższy na etapie badania czy wystąpiły przesłanki tzw. przedsądu.

Oczywistość skargi kasacyjnej sprowadza się do sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z powszechnie akceptowaną, utrwaloną i niebudzącą wątpliwości wykładnią prawa. W tym kontekście uwidacznia się również funkcja jednego z etapów postępowania kasacyjnego – tzw. etapu przedsądu. Etap ten służy wyselekcjonowaniu spraw najbardziej skomplikowanych i takich, których rozpoznanie przed Sądem Najwyższym może przyczynić się do rozwoju prawa lub pomoże zweryfikować sprawy, w których wydane zostały ewidentnie wadliwe orzeczenia. Chociaż przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w przypadku oczywistej zasadności pozostawać powinna w związku z podstawami kasacyjnymi i ich uzasadnieniem, to za niewystarczające uznaje się powtórzenie we wniosku o przyjęcie uzasadnienia przytoczonych podstaw kasacyjnych, a to – ze względu na odmienne cele pełnione przez te dwa elementy skargi kasacyjnej. I tak, chociaż argumentacja w tym zakresie może być podobna, to na etapie rozpoznawania wniosku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie dochodzi do ściśle merytorycznego wnikania w istotę sprawy.

Tymczasem skarżący zdawał się nie dostrzegać rozróżnienia w odrębnościach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i przytaczania podstaw kasacyjnych. W obu przypadkach argumentacja została ujęta w niemalże identycznie treściowo sformułowanych zdaniach, co świadczy o tym, że autor skargi kasacyjnej nie zadał sobie trudu skupienia uwagi Sądu Najwyższego na rzekomo występującym w sprawie kwalifikowanym naruszeniu prawa, prowadzącym do wydania rozstrzygnięcia naruszającego określone, elementarne zasady sprawiedliwości. Wręcz przeciwnie, już na wstępnym etapie, skarżący zmierzali do nałożenia na Sąd Najwyższy konieczności zbadania zasadności przytoczonych podstaw kasacyjnych.

Wypada jednak w pewnej mierze odnieść się do rudymen tarnej, zdaniem skarżących, nieprawidłowości w zakresie zastosowania art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe, zgodnie z którym jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartem porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Weksel to dozwolony środek

zabezpieczenia wierzytelności wynikających z różnorodnych stosunków prawnych. Zobowiązanie wekslowe wynikające z weksla *in blanco* ma charakter abstrakcyjny i samodzielny, a weksel może zabezpieczać zobowiązanie istniejące, jak i przyszłe.

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, że wręczając i przyjmując weksel, strony obejmują swoją wolą jego funkcję zabezpieczającą, z której wynika, że inkorporowana w nim wierzytelność ma ułatwić zaspokojenie wierzyciela. Oznacza to, że w celu realizacji zobowiązania wekslowego nie jest konieczne w ogóle wykazywanie, że istnieje stosunek podstawowy. Gdyby jednak zdarzenie w związku z którym wystawca i poręczyciel podpisali weksel nie zaistniało, to ciężar dowodu w tym zakresie spoczywałby właśnie na nich (por.: postanowienie Sądu Najwyższego z 11 marca 2024 r., I CSK 6504/22, i powołane tam orzecznictwo).

Mając na względzie wyżej przedstawione refleksje, Sąd Najwyższy nie doszukał się w niniejszej sprawie naruszenia art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe. Sądy *meriti* odniosły się w swych uzasadnieniach do zarówno do abstrakcyjnego charakteru weksla gwarancyjnego, jak i kwestii, że doznaje on osłabienia właśnie w procesie, w którym wystawca weksla podnosi zarzuty z art. 10 Prawa wekslowego. Zarówno Sąd Rejonowy, jak i Sąd Okręgowy, zbadały fakt istnienia zabezpieczonej wekslem wierzytelności wynikającej ze stosunku podstawowego. Przeprowadziły zatem wymaganą przez przo i potwierdzoną przez orzecznictwo ocenę czy istniało i w jakiej wysokości w ramach stosunku podstawowego roszczenie powoda zabezpieczone wekslem, czy miał on w konkretnych okolicznościach faktycznych, z uwagi na treść umowy i deklaracji wekslowej, uprawnienie do wypełnienia weksla i czy uprawnienie to zostało, w świetle przepisów prawa wekslowego, wykonane bez ich naruszenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2024 r., II CSKP 1734/22).

Strony zamierzały nawiązać współpracę o określonym zakresie, a weksel nie był oderwany od sensu stosunku podstawowego, który strony przypieczętowały zawartą w marcu 2015 r. umową. Mimo, że pozwani podnieśli zarzut nieprawidłowego wypełnienia weksla w postępowaniu przed Sądem *meriti*, to zaniechali wykazania inicjatywy dowodowej na tę okoliczność. Orzecznictwo Sąd Najwyższego przemawiało zatem na ich niekorzyść, gdyż aktualne pozostaje stwierdzenie, że w sytuacji wystawienia weksli *in blanco* w postaci tzw. weksli

gwarancyjnych, które stanowią upoważnienie dla wierzyciela do wypełnienia tekstu weksli zgodnie z umową i wynikiem obrachunku, ciężar dowodu, że tym warunkom nie stało się zadość spada na dłużnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 2005 r., I CK 173/05).

Co zaś się tyczy naruszenia przepisów art. 22 k.p. w zw. z art. 65 § 2 k.c., w zw. z art. 353¹ k.c., to Sąd Najwyższy w uzasadnieniu Sądów *meriti* odnalazł wyczerpujący wywód w tym przedmiocie. Sąd Okręgowy wyraźnie wypowiedział się, dlaczego nie można było uznać, że wiążąca strony umowa była umową o pracę. Wymienił również szereg uzasadnionych okolicznościami sprawy argumentów, które legły u podstaw kwalifikacji prawnej umowy jako umowy franchisingu.

Zapoznanie się z treścią skargi kasacyjnej bez wnikania w szczegóły formułowanych podstaw kasacyjnych prowadzi też do wniosku, że skarżący podjęli próbę obciążenia Sądu Najwyższego w sposób niedopuszczalny rolą sądu trzeciej instancji. Nie sposób bowiem inaczej ocenić podniesienie oczywistego naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 299 k.p.c., za pomocą którego skarżący starali się kwestionować ustalone okoliczności faktyczne. Takie działanie, w razie przyjęcia skargi kasacyjnej, uniemożliwiłoby analizę podstaw kasacyjnych ze względu na treść art. 398³ § 3 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

a.w.

[a.ł.]